

ЦЕНЕ ПРОИЗВОЂАЧА ПРОИЗВОДА ПОЉОПРИВРЕДЕ И РИБАРСТВА

ПРАВНИ ОСНОВ И ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Правни основ за организацију и спровођење овог статистичког истраживања регулисан је Законом о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009) и Уредбом о утврђивању појединих статистичких истраживања („Службени гласник РС“, бр. 110/2009).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Предмет и циљ истраживања

Предмет овог истраживања јесу откупне и продајне цене произвођача производа пољопривреде и рибарства. Откупне цене су цене по којима се врши откуп производа пољопривреде и рибарства од индивидуалних пољопривредних произвођача, док продајне цене представљају цене по којима пре свега пољопривредна предузећа и пољопривредне задруге које имају сопствену производњу продају производе пољопривреде и рибарства. Циљ истраживања је израчунавање индекса цена производа произвођача пољопривреде и рибарства. Израчунати индекси представљају показатеље кретања цена производа произвођача пољопривреде и рибарства и користе се за различите сврхе.

Извор података

Прикупљање података о откупу производа пољопривреде и рибарства од индивидуалних пољопривредних произвођача и продаји производа пољопривреде и рибарства од стране пољопривредних предузећа и задруга обавља се у оквиру статистике унутрашње трговине и статистике пољопривреде. Ови подаци се односе на количине и вредности откупа и продаје, као и на јединичне цене добијене из вредности и количина.

За потребе статистике цена користи се материјал статистичког истраживања које спроводи Одељење за статистику трговине, угоститељства, туризма и осталих услуга – Одсек за статистику унутрашње трговине и Одељење за статистику пољопривреде и шумарства – Одсек за статистику биљне производње и сводне показатеље, али тај материјал подлеже критеријумима које поставља Одељење за статистику цена (посебна логичка контрола – временско ограничење појаве појединих сезонских производа, квалитет и количина откупљених или продатих производа).

Листа производа

Цене произвођача производа пољопривреде и рибарства прате се за изабране производе из свих грана пољопривреде, и из рибарства који имају највеће учешће у откупу производа пољопривреде и рибарства од индивидуалних пољопривредних произвођача и продаји производа пољопривреде и рибарства из сопствене производње пољопривредних предузећа, задруга и других пољопривредних произвођача. Листа садржи 129 производа идентичних у откупу и продаји.

Обухват истраживања

Цене произвођача производа пољопривреде и рибарства (посебно за откуп, продају и откуп и продају – укупно) прате се на месечном нивоу, посебно за Републику Србију – укупно, централну Србију и АП Војводину.

Пондери

Пондери за индексе цена се израђују на основу података о годишњим реализованим вредностима производа пољопривреде и рибарства, посебно за откупне цене по којима индивидуални произвођачи продају своје производе, а посебно за продајне цене по којима пољопривредна произвођачка предузећа продају своје производе из сопствене производње. Пошто су индексне листе за откупне и продајне цене по садржају исте (исти артикли и њихово груписање), као што су истоветни називи производа, група производа и њихове шифре у обрасцима ТРГ-31 (Одсек за статистику унутрашње трговине) и ТРГ-33 (Одсек за статистику биљне производње и сводне показатеље), преузимање података за израду пондера у обе индексне листе врши се на исти начин, тако што се вредности откупа односно продаје појединих производа за које у ТРГ-31 и ТРГ-33 постоје посебни подаци дају истоименим производима из индексних листа (откупа и продаје).

Кад се распоређене вредности на поједине производе из индексне листе саберу, израчуна се структура (на 10000). Учешће вредности појединих производа у укупном промету (откупа или продаје) представљају пондере за поједине производе из индексне листе. Пондери по подацима из ТРГ-31 служе за рачунање индекса откупних цена, а по подацима из ТРГ-33 за рачунање индекса продајних цена из сопствене производње. Заједно, откупне и продајне цене, представљају продајне цене произвођача производа пољопривреде и рибарства, па се аналогно томе рачуна заједнички, укупни индекс за сваки производ, групу, делатност и укупан – општи индекс цена произвођача производа пољопривреде и рибарства. Израчунавање се врши на тај начин што се поједини индекси пондеришу процентуалним учешћем вредности појединих производа и група производа у укупној вредности промета у оба сектора (откуп и продаја).

Индекси цена

Израчунавање агрегираних, тј. групних индекса изводи се пондерисањем индивидуалних индекса по правилима Лесперове формуле, која у статистици цена служи за израчунавање индекса цена произвођача производа пољопривреде и рибарства:

$$I = \frac{\sum \frac{P_n}{P_0} \cdot W_0}{\sum W_0},$$

где је:

- P_n = цена производа у текућем месецу,
- P_0 = цена производа у базном периоду,
- W_0 = вредност продатих количина у базном периоду.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Органи спровођења истраживања

Према Закону о званичној статистици, Републички завод за статистику организује и спроводи истраживање о ценама произвођача производа пољопривреде и рибарства.

Објављивање података

Индекси цена произвођача производа пољопривреде и рибарства објављују се у саопштењу (ЦН40) Републичког завода за статистику сваког 12. у месецу (два месеца уназад), а такође и у публикацијама Месечни билтен и Статистички годишњак Србије (издања Републичког завода за статистику). Осим индекса, у Месечном статистичком билтену се објављују и просечне месечне откупне цене произвођача производа пољопривреде и рибарства.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Списак публикација

- Саопштење ЦН40 објављује се у штампаном облику и на сајту Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs).
- Месечни статистички билтен објављује се у штампаном облику и на сајту Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs).
- Статистички годишњак Србије објављује се у штампаном облику и на сајту Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs).
- Друштвено-економска кретања објављују се у штампаном облику и на сајту Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs).

Списак номенклатура и класификација

Истраживање цена произвођача производа пољопривреде и рибарства спроводи се у складу са класификацијом делатности и номенклатуром производа и услуга у пољопривреди.

Контакт особа – Милетић Владимир, локал 370